

Arvutimaailm 1/02

22 aastat tagasi Autor: [AM](#)

Poliitika

Eesti-Ukraina IT koostöö hoogu sisse saamas

Taavi Valdlo

Eesti ja Ukraina riikidevahelisele IT-alasele koostööle on hinge sisse üritatud puhuda mõnda aega. Juba 1997. aasta novembris arutati Kiievis valitsustevahelise ühiskomisjoni istungil muude küsimuste hulgas vastava kokkuleppe sõlmimist ja otsustati ettevalmistustööd käivitada. 21. jaanuaril 1999 kirjutati Eesti Vabariigi valitsuse ja Ukraina valitsuse informaatikaalase koostöö kokkuleppele alla. Tegemist on raamistikku loova dokumendiga, konkreetne koostöö toimub ikkagi huvipoolte omavaheliste lepingute alusel.

Kapitalism - see on kolmikliidu võim pluss kogu maa internetiseerimine

Jüri Liiv

Veidi ajalugu Eesti totaalne internetiseerimine on vahelduva eduga käinud nüüd juba kolm aastat - just paras aeg tehtule tagasi vaadata ja kokkuvõtteid teha. Kui asjalood Interneti kättesaadavusega linnades on selle ajaga märkimisväärselt paranenud, enam-vähem kõik riigiasutused (rääkimata erafirmadest) on saanud endale Interneti püsiühenduse; ka eraisikutel on võimalik enamasti valida mitme teenusepakujavahel ning valida endale sobiliku hinna ja kvaliteediga variant, siis maapiirkondades pole lood sugugi kiita.

Turg

IT-sektorit pärsib vähene nõudlus

Aasta alguse kolm esimest kuud võivad kaasa tuua nõudluse mõningase languse või paremal juhul selle jäämise samale tasemele võrreldes eelmise aasta lõpuveerandiga. Nii prognoosivad 35 infotehnoloogiafirmad oma juhtide suu läbi. Eesti Konjunktuuriinstituudi uuringu andmeil arvasid enam kui pooled möödunud aasta lõpus küsitletud firmadest, et nõudlus kolme-nelja kuu pärast jääb samaks kui aasta lõpul, enam kui veerand ettevõtetest pelgas aga nõudluse vähenemist ja ainult napp viiendik selle suurenemist. Firmade positiivsete ja negatiivsete vastuste vahet iseloomustav saldo on -11. Nii madal ei ole see näitaja olnud juba aastaid (erandiks on vaid 2000. aasta lõpp -15ga).

Õigus

Prääniku poolt ja vastu

Eneken Tikk

Hiljutised arengud Euroopa Parlamendis annavad põhjust rääkida cookie'dest ehk präänikutest. Nimelt tuli suurel seadusandjal äsja otsustada cookie'de kasutamise õiguspärasuse üle. Jättes mõneks ajaks kõrvale lõppotsuse ja sellest tuleneva, oleks esiti ehk otstarbekas vaadata, mis tegi präänikutest pinnu poliitikute silmis.

Piraatlus

Kes nad on? vol 3

Jaan Vare

Inimesi, kes tegelevad illegaalse tarkvaraga ja selle levitamisega, nimetatakse erinevate nimedega, millest levinumad on Warez (software-tarkvara) kings ja Warez d00dz. Ei ole aga õige arvata, et nad on häkkerid (vt AM9/01) või kräkkerid (vt AM10/01), kuigi kindlat piiri on raske tõmmata. Kõige üldisemalt öeldes iseloomustab Warezi kuningaid tarkvara kasutamiskaitse murdmine ja lahtimuugitud tarkvara levitamine.

Piraatkaupa meelitab ostma odavus

Tõnu Vare

Väga raske on täpselt määrata, kui palju liigub mingis valdkonnas piraatkaupa (nagu on pea võimatu selgitada, kui palju ikkagi töötatakse mustalt või kui suur on varimajanduse osakaal). Vastust neile küsimustele aitavad leida avaliku arvamuse küsitlused või spetsialistide hinnangud. Iseasi, kui võrd täpsed on üldistatud vastused.

Föderaalagendi sõber: nuuskimisprogramm Carnivore

Lauri Levo

Carnivore on FBI poolt välja töötatud programm kuritegudes kahtlustavate isikute Internetikäikude ja e-posti jälgimiseks ning kohtu jaoks süüdistumaterjali kogumiseks.

Häkkerlus otsingumootorite abil

Peep Kungas

Kuna otsingumootorid indekseerivad tohutul hulgal veebilehti ning muud elektroonilisel kujul esinevat materjali, siis on nad kujunenud ideaalseks vahendiks häkkeritele, kes võivad otsimootorite abil korraldada anonüümseid rünnakuid, otsida kiiresti kergeid ohvreid või konfidentsiaalset informatsiooni.

Võrgud

Head veebiküljed pakuvad huvi

Tõnu Vare

Soome gallup (<http://www.gallup.fi>) uurib järjepidevalt, kui sageli külastatakse konkreetseid veebilehekülgi. Saitide kasutajaid mõõdetakse rahvusvaheliselt tunnustatud mõõtesüsteemi RedSheriff abil, mis on kasutusel 27 riigis.

Mis su nimi on?

Jaan Vare

Firma identiteedi määratlemine ja maine kujundamine on väga oluline, seepärast ei tohi neid unustada ka Internetis tegutsemisel. Ettevõtte veebis sisseseadmisel on esimeseks sammuks aadressi saamine, mis on oluliselt võrreldav reaalse aadressiga. Domeeninimi moodustab tähtsa osa virtuaalidentiteedist ja kuulub loomulikult firma varade hulka, seega peab selle valimisel olema väga tähelepanelik.

Smileydest koosnev rahvusvaheline keel

Lauri Levo

Maakeral on ligikaudu 3000 keelt, isegi Eestis öeldakse ühte sõna 13 erineval viisil, kuid ametlikult pole tekkinud veel ühtegi rahvusvahelist keelt. Aastatuhandeid tagasi kasutasid primitiivsed, metslase kombel häälitsevad esivanemad koopamaalinguid, et naabrimehele selgeks teha jahisaagi suurus või soov liikuda parematele jahimaadele. Lihtne oli aru saada joonistusest, kus kriipsudest koosnev inimene ajas kirvetaolise esemega taga loomasarnast kuju. Sama tegevuse keeles kujutamine nõudnuks hetkel keeleteadlaste kohaletoomist ja pikka tõlkeprotsessi.

Juhivad Osama ja Nostradamus

Jaan Vare

Otsingumootoreid peab oluliseks ligi 90% surfajatest, eelmise aasta septembris koostatud Media Metrixi uuringu järgi kasutab 47% onlain ostjatest otsimootorite abi, ülejäänud kasutavad sihtmärgi leidmiseks teisi vahendeid (teised saidid, sõbrad-sugulased, trükimeedia jne). Huvitav on, et kuigi otsimootoreid kasutatakse lehekülgede leidmiseks, minnakse soovitud saidile siiski harva otse otsingulehe pakutud viidalt, pigem leiavad kasutust teistel saitide olevad lingid.

Riistvara

Aastavahetus protsessorite maailmas

Veiko Tamm

Möödunud on uue sajandi esimene aasta ning heidame korra ülevaatliku pilgu arvutite maailma peamiste komponentide - protsessorite - peale. Millised neist on meil hetkel turul, millised lähemal ajal tulemas.

Tarkvara

Oracle9i Application Server

Heiki Pensa

Käesoleva artikli eesmärk oli veidi tutvustada üht Oracle peamistest toodetest. Kõik huvilised leiavad lisainformatsiooni Oracle9i Application Serveri kohta järgmistelt aadressidelt: http://www.oracle.com/ip/dep/otn/ias/oracle9ias_features.html
<http://otn.oracle.com/products/ias>

Linuxiga tulemüürimis 2

Hasso Tepper

Eelmises artiklis rääkisime ühest Linuxi keskkonna paketi filtrist - ipchains. Kui kasutusel on juba 2.4 versiooni kernel, pole selle kasutamine aga enam mõttekas. Uuem paketi filter netfilter koos kasutajaliidesega iptables pakub palju suuremaid võimalusi.

Kõndiv Kook - tšempionite eine

Allan Voog

Cakewalki-nimeline tarkvarafirma on juba mõnda aega tavakasutajale (aga mitte ainult) mõeldud muusikaprogrammide tootmise esirinnas. Eestis on nende kasutajate hulk kuuldavasti samuti küllaltki suur. Samas pole ilmunud ühtegi artiklit, mis Cakewalki "menüüd" tutvustaks. Püüan nüüd seda viga natuke parandada.

To BeOS or not to BeOS

Vootele Aer

Operatsioonisüsteem BeOS loodi firmas Be Inc. 1990-ndate alguses, mõelduna asendama tollast MacOSi. Süsteem oli vägagi uuenduslik ja samuti võimas. Millegipärast valis Apple oma tulevaseks opsüsteemiks aga NeXT-i, kuigi BeOS oli juba üsna arenenud ja arvestatava raudvaratoetusega.

Kaitstes sülearvutit kaitsete oma mobiilsust

Tiit Sokolov

Meie üha enam globaliseeruv ühiskonnas on töötamine muutunud järjest mobiilsemaks. Tänu sellele on sülearvutist kujunenud oluline informatsioonikandja nii juhtidele, müügiagentidele, kui ka tavatöötajatele. Mobiilsusel on aga oma ohud - tundlik informatsioon kandub füüsiliselt asutusest väljaspoole ja võib seega sageli sattuda väärkasutajate ohvriks.

Windows turvalisemaks!

Mart Vabar

Kui teha mõnes firmas näiteks sekretärile ettepanek hüpata eevaülikonnas aknast õue, siis parim, mis saavutada võib, oleks ehk vastus stiilis - ootame ikka, kuni kuum kevad käes.

Varia

[Aasta geopeitust Eestis](#)

Enn Veenpere

Kuidas saada üha kahvatumaks muutuvad võsukesed kasvõi veidikeseks ära arvuti, Interneti ja mängude juurest värsket õhku hingama? See on küsimus, mis teeb paljudele vanematele muret. Üks võimalus on pakkuda neile uut mängu, mis seotud arvutite, Interneti ja tehnikaga, kuid samas piisavalt võimas magnet, mis kodust välja tõmbab.

Digifoto - reaalsus või virtuaalsus

Katrin Arrak

Digitaalfotoograafia on fotoograafia, kus traditsiooniline valgustundlik emulsioon on vahetunud 0/1 informatsiooniga. Kujutise optilise

moodustumise põhimõtted on samad, aga valguse kodeerimise võimalused on erinevad. Digitaalse pildi moodustamise edu näiteks on, et igat fotokaadrit saab pildistamise hetkel eraldi formeerida lähtudes valgustundlikkusest, värvustemperatuurist ning suurusest, samal ajal kui tavalises fotokaameras saab muutusi teha vaid terve filmi ulatuses.

Vajalik, kuid mitte piisav

Lauri Haav

Eelmisel aastal ilmunud Eliyahu M. Goldratti raamat Vajalik, kuid mitte piisav (Necessary, but not Sufficient) on vajalik, kuid mitte piisav kõigile, kes loodavad oma äri edendada infotehnoloogiasse investeerimise kaudu või kelle äri on ise infotehnoloogiline. Vajalik selles mõttes, et Goldrattile omaselt jõutakse kiiresti eluterve tõdemuseni, et täna pakutavad tarkvaratooted on kallid, keerulised ja tihti peale ei tee seda, milleks nad algselt hangitud said.

Interneti küberkosmosest Internetimajanduseni: terminid ja utopiad-düstoopiad Interneti uurimise kontekstis

Pille Runnel, Pille Vengerfeldt

Sissejuhatus Küberkosmose kujutlust toidab must arvutiekraan, millel kiiresti liiguvad valged punktid näivad arvuti taga istujast mööda sööstvat. Infotehnoloogiatega seotud (küber)kosmose metafoor on ilmselt olnud ka selle ekraanisäästja loomise ajendiks.

Konsoolide ajalugu 5: Xbox ja asjasse puutuvad

Tanel Raja

Juba aastaid on räägitud Microsofti kavandatavast laienemisest meelelahutusärisse. 2001 sai see täielikult teoks. Juba positsioonikas mängulevitajaks kujunenud suurfirma väljastas kõva meediakära saatel futuristlikult rohemusta disainiga uue põlvkonna konsooli Xbox.

Mängud

Talverutiin

Lauri Jürisoo

Head uut! Aastavahetuse peod ei ole enam nii lähedad kui vanasti. Seda arvab väga suur hulk inimesi ning ma pean nendega nõustuma. Kõike võimalikku on varem juba tehtud, nüüd muutub pigem paeluvaks idee jääda väiksema ringiga kellegi juurde koju. Ja ikkagi leidsin ma end tüdrukuga miskipärast Pärnust, väsitavalt kärarikka möllu keskelt.

[Andunud austaja\(tele\) \(Throne of Darkness\)](#)

Lauri Jürisoo

[Juhe koos](#)

Lauri Jürisoo

Juhtkiri

Sõrmuste vennaskond

Lauri Jürisoo

J.R.R. Tolkieni fantaasiaklassikal baseeruva filmitrilooogia esimene osa on juba mõned nädalad meiegi kinolevis. Siit mõni tore pilt ning fakt, mis meie lugejaskonnale kindlasti huvi pakuvad. Ja ärge unustage kinno minna, tegemist on väärt kraamiga. See on "Star Warsi" (1977) kõrval tähtsaim fantaasiateos, mis eales vändatud!

- [AM arhiiv](#)